

YAPI İŞLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Yapı İşleri: maden ocakları hariç olmak üzere, yerüstü ve yeraltında, su üstü veya su altında yapılan; bina, set, baraj, yol, demiryolu, havai hat, tünel, metro, köprü, çelik yapı, ve montajı, iskele, liman, gemi inşaatı, dalgakıran, kanalizasyon, lağım, kuyu, kanal, duvar ve benzeri inşaat, tamirat, tadilat ve yıkım işlerini; toprak kazı, yarma ve doldurma işlerini, elektrik, sıhhi tesisat ve kalorifer tesisatı işlerini; dülgerlik marangozluk, sıva, badana ve boya işlerini; bu işlerde kullanılan sabit ve hareketli makine ve tesislerin kullanılmasını kapsar.

Yapı İşleri, çalışma şartları bakımından, en riskli sektör olup, iş kazası sayısı ve kaza sonucu meydana gelen ölüm sayısı bakımından, tüm sektörler arasında birinci sırada yer almaktadır.

2000 (2002) (2003)YILI SSK İSTATİSTİKLERİ:

TOPLAM İŞ KAZASI SAYISI : 74.847 (72.344)(76668)

TOPLAM ÖLÜM SAYISI : 1.173 (872) (811)

İŞ KAZASI ÖLÜM

	İŞ KAZASI			ÖLÜM		
	2000	2002	2003	2000	2002	2003
İNŞAAT	7.845	7.982	8.198	379	319	274
METAL	8.703	12.650	14.135	31	35	34
DOKUMA	6.895	7.097	7.382	18	18	21
MADENCİLİK	7.251	7.496	5.889	77	69	60

YAPI İŞKOLU KAZA NEDENLERİ (2001 YILI)

TOPLAM İŞ KAZASI SAYISI: 713

KAZA NEDENİ	SAYI	ORAN (%)
DÜŞME	302	43
MAKİNA-TEZGAH	85	12
MALZEME DÜŞMESİ	102	14
ELEKTRİK ÇARPMASI	55	7.5
GÖÇÜK	11	1,5
DİĞER	158	22
TOPLAM	713	100

Yapı İşleri, Yapılan çalışmalar sürekli değişim gösterir. Bu nedenle de alınması gerekli önlemler de sık sık değişim gösterir

Yapı İşleri, Geçici işlerdir, çalışmalar belirli süreliidir. Diğer taraftan günlük çalışma süreleri uzun veya çalışma saatleri düzensizdir. Bu nedenle çalışanların motivasyonu yeterli olmayabilir.

Yapı İşleri, Eğitimsiz ve vasıfsız işçilerin çok sayıda çalıştığı bir sektördür. Çalışanlar sık değişir, işçi sirkülasyonu fazladır.

Yapı İşlerinde;

- Üretim şekli ve kullanılan malzemeler çok çeşitlidir.
- Çalışma alanı genellikle geniş ve dağınıktır. Bu nedenle çalışanların topluca korunmaları mümkün değildir.
- Termal konfor şartları bakımından her türlü olumsuzluğa rastlanır.

Proje Sorumlusu

- İşveren tarafından görevlendirilen ve işveren adına projenin hazırlanmasından, uygulanmasından ve uygulamanın kontrolünden sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi İfade eder.

Hazırlık Koordinatörü

- Projenin hazırlık aşamasında işveren veya proje sorumlusu tarafından sorumluluk verilen, sağlık ve güvenlikle ilgili görevleri yapan gerçek veya tüzel kişiyi İfade eder.

Uygulama Koordinatörü

- Projenin uygulanması aşamasında işveren veya proje sorumlusu tarafından sorumluluk verilen ve sağlık ve güvenlikle ilgili görevleri yapan gerçek veya tüzel kişiyi İfade eder.

Koordinatörlerin Atanması, Sağlık ve Güvenlik Planı ve Bildirim (M.6)

a) Aynı yapı alanında bir veya daha fazla işveren veya alt işverenin iş yaptığı durumda, işveren veya proje sorumlusu, sağlık ve güvenlik konularında bir veya daha fazla koordinatör atayacaktır.

b) İşveren veya proje sorumlusu, yapı işine başlamadan önce, yapı alanında yürütülen faaliyetleri dikkate alarak, uygulanacak kuralları belirleyen bir sağlık ve güvenlik planı hazırlayacak veya hazırlanmasını sağlayacaktır. Yapı alanında iş sağlığı ve güvenliği risklerini içeren çalışmalar yapılmıyorsa koordinatör atanmayabilir.

c) İşveren veya proje sorumlusu Yapı işi 30 iş gününden fazla sürecek ve devamlı olarak 20'den fazla işçi çalışacaksa İşin büyüklüğü 500 yevmiyeden fazla çalışma gerektiriyorsa, yapı işine başlamadan önce aşağıda belirtilen bilgileri içeren bildirim Bakanlığın ilgili bölge müdürlüğüne vermekle yükümlüdür;

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSKLERİNİ İÇEREN ÇALIŞMALARIN LİSTESİ

1. Özellikle yapılan işin ve işlemlerin niteliği veya işyeri alanının çevresel özelliklerinden dolayı, işçilerin toprak altında kalma, bataklıkta batma veya yüksekten düşme gibi risklerin fazla olduğu işler.
2. Yasal olarak sağlık gözetimi gerektiren veya kimyasal ve biyolojik özelliklerinden dolayı işçilerin sağlık ve güvenlikleri için risk oluşturan maddelerle yapılan işler.
3. Yürürlükteki mevzuat uyarınca, denetimli ve gözetimli alanlar belirlenmesini gerektiren iyonlaştırıcı radyasyonla çalışılan işler.
4. Yüksek gerilim hatları yakınındaki işler.
5. Boğulma riski bulunan işler.
6. Kuyu, yeraltı kazıları ve tünel işleri.
7. Hava beslemeli sistem kullanan dalgıçların yaptığı işler.
8. Basınçlı keson içinde yapılan işler.
9. Patlayıcı madde kullanımını gerektiren işler.
10. Ağır prefabrike elemanların montaj ve söküm işleri.

BİLDİRİM

1. Bildirim tarihi,
2. İnşaatın tam adresi,

3. Yüklenicilerin ad ve adresi,
4. Proje tipi (*),
5. Proje sorumlularının adı ve adresi,
6. Proje hazırlık safhasındaki güvenlik ve sağlık koordinatörlerinin adı ve adresi,
7. Proje uygulama safhasındaki güvenlik ve sağlık koordinatörlerinin adı ve adresi,
8. İşin planlanan başlama tarihi,
9. Planlanan çalışma süresi,
10. İnşaat alanında çalışacak tahmin edilen azami işçi sayısı,
11. İnşaat alanında çalışacak müteahhitler ve kendi adına çalışan kişilerin sayısı,
12. Seçilmiş müteahhitler hakkında bilgi.

(*) Yapılan inşaatın yapı çeşidi yazılacaktır (köprü, bina, yol gibi)

Bu bildirimde belirtilen bilgilerin yer aldığı levha, açıkça görünecek şekilde yapı alanının uygun bir yerine konulacaktır. Gerekğinde bu bilgiler güncelleştirilecektir.

Koordinatörlerin Proje Hazırlama Aşamasındaki Görevleri (M.7)

Sağlık ve güvenlik koordinatörleri projenin hazırlanması aşamasında;

a) Yönetmeliğin 6 ncı maddesindeki yükümlülüklerin yerine getirilmesini koordine edeceklerdir.

b) Yapı alanında yürütülen faaliyetleri dikkate alarak, uygulanacak kuralları belirleyen bir sağlık ve güvenlik planı hazırlayacak veya hazırlanmasını sağlayacaktır. Yapı alanında iş sağlığı ve güvenliği risklerini içeren çalışmalar yapıyorsa, bu işlerle ilgili özel önlemler planda yer alacaktır.

c) Yapı üzerinde daha sonra yapılacak işler sırasında dikkate alınacak sağlık ve güvenlik bilgilerini içeren bir dosya hazırlayacaktır.

Koordinatörlerin Proje Uygulama Aşamasındaki Görevleri (M.8)

a) Aynı anda veya birbiri ardına yapılan işlerin veya aşamalarının planlanması için teknik ve organizasyona yönelik kararlar alınmasında; İşin bütününe veya bazı aşamalarının tamamlanması için gereken sürenin tahmininde, genel güvenlik ve koruma prensiplerinin uygulanmasının koordinasyonunu sağlayacaktır.

b) İşverenlerin gerekli önlemleri uygulamasını ve gerektiğinde işçilerin ve kendi adına çalışanların korunmasını, işverenin yükümlülüklerinin (mad.10) istikrarlı bir şekilde uygulanmasını, sağlık ve güvenlik planının uygulanmasını koordine edecektir.

c) Yapılan işteki ilerlemeleri ve meydana gelen değişiklikleri dikkate alarak sağlık ve güvenlik planında ve hazırlanan dosyada gerekli düzenlemeleri yapacak veya yapılmasını sağlayacaktır.

d) Aynı yapı alanında, işe sonradan katılan işverenler de dahil olmak üzere, işverenler arasında organizasyonu sağlayacak, iş kazaları ve meslek hastalıklarından işçileri korumak üzere işverenlerce yapılan çalışmaları koordine edecek, bilgi alış verişini sağlayacak ve gerekli hallerde kendi adına çalışan kişilerin de bu çalışmalarda yer almasını sağlayacaktır.

e) Yapı işyerinde güvenli bir şekilde çalışılmasını sağlamak üzere gerekli kontrollerin yapılmasını koordine edecektir.

f) İzin verilen kişilerden başkasının yapı alanına girmesini önlemek üzere gerekli düzenlemeleri yapacaktır.

İşverenlerin Genel Yükümlülükleri (m.10)

a) Yapı alanının düzenli tutulması ve yeterli temizlikte olması,

b) Yapı alanındaki çalışma yerlerinin seçiminde; buralara ulaşımın nasıl sağlanacağını ve ekipman, hareket ve geçişler için alan veya yolların belirlenmesi,

c) Malzemenin kullanım ve taşıma şartlarının düzenlenmesi,

d) Tesis ve ekipmanın kullanılmaya başlamadan önce ve periyodik olarak teknik bakım ve

kontrollerinin yapılması,

e) Çeşitli malzemeler ve özellikle tehlikeli malzeme ve maddeler için uygun depolama alanları ayrılması ve bu alanların sınırlarının belirlenmesi,

f) Tehlikeli malzemelerin kullanılma ve uzaklaştırılma koşullarının düzenlenmesi,

g) Atık ve artıkların depolanması, atılması veya uzaklaştırılması,

h) Çeşitli işler veya işin aşamaları için öngörülen sürelerin yapı alanındaki işin durumuna göre yeniden belirlenmesi,

i) İşverenler ve kendi adına çalışanlar arasında işbirliği,

j) Yapı alanındaki veya yakınındaki endüstriyel faaliyetler ile etkileşimin dikkate alınması, sağlanacaktır.

Yapı alanında uygun sağlık ve güvenlik şartlarının devamının sağlanması için, işveren;

1. Yapı alanları için asgari sağlık ve güvenlik koşullarını dikkate alarak uygun önlemleri alacaktır.
2. Sağlık ve güvenlikle ilgili konularda koordinatörlerin uyarı ve talimatlarını dikkate alacaktır.

Yapı Alanları İçin Asgari Sağlık ve Güvenlik Koşulları

1. Sağlamlık ve dayanıklılık
2. Enerji dağıtım tesisleri
3. Acil çıkış yolları ve kapıları
4. Yangın algılama ve yangınla mücadele
5. Havalandırma
6. Sıcaklık
7. Doğal ve suni aydınlatma
8. Pencereleler – Çatı Pencereleleri
9. Kapılar ve geçitler
10. Trafik yolları Araç Yolları – Tehlikeli alanlar
11. Yürüyen merdivenler ve yürüyen bantlar için özel önlemler
12. Yükleme yerleri ve rampaları
13. Çalışma yerinde hareket serbestliği
14. İlk Yardım
15. Temizlik ekipmanı
16. Dinlenme ve Barınma yerleri
17. Oda boyutları ve hava hacmi
18. Odaların taban, duvar ve tavanları
19. Gebe ve emzikli kadınlar
20. Engelli işçiler
21. Hava koşulları
22. Düşen cisimler
23. Yüksekten düşme
24. İskele ve seyyar merdivenler
25. Kaldırma araçları
26. Kazı ve malzeme taşıma araç ve makineleri
27. Tesis, makine, ekipman
28. Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri, tünel ve kanal işleri
29. Yıkım işleri
30. Metal veya beton karkas, kalıp panoları ve ağır prefabrike elemanlar
31. Batardolar (koferdamlar) ve kesonlar

32. Çatılarda çalışma

1. GÜVENLİK ORGANİZASYONU VE YÖNETİMİ:

Sağlık ve güvenlik konusu ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, ilgili kesimlerin tümünün birlikte çalışmalarına bağlıdır.

İşyerlerinde güvenlik yönetimi

(iş güvenliği çalışmaları); planlama, problemleri alanların, risk gruplarının belirlenmesi, koordinasyon, kontrol ve güvenlik çalışmalarının düzenli bir şekilde yürütülmesini kapsar

BİR KAZA OLAYI;

Kişilere veya malzemelere zarar vermeden önce, yüzlerce kez tekrarlanabilir. Bu nedenle, kazaya neden olabilecek tehlikeli durum veya tehlikeli bir hareket, herhangi bir yaralanma veya hasara neden olmadan önce gerekli tedbirler alınmalıdır. Güvenlik yönetiminin anlamı, amacı da budur.

330 KEZ TEKRARLANAN BİR KAZA OLAYI;

Ağır yaralanma – ölüm ----- 1

Hafif yaralanma----- 29

Yaralanmasız----- 300

OLAYLA SONUÇLANMAKTADIR

ETKİLİ BİR GÜVENLİK YÖNETİMİNDEN

- Çevre güvenliğinin sağlanması,
- İş güvenliğinin sağlanması,
- Çalışanların güvenlik konusunda bilinçlendirilmesi, BEKLENİR.

1.1 GÜVENLİK POLİTİKASI:

İşyerlerinde, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşması şans eseri olmaz. Bu konuda bir politika oluşturulmalı ve bu politika aşağıdaki konuları kapsamalıdır.

İşyerinde tüm seviyelerde eğitim düzenlenmeli, özellikle iskele yapımında çalışan, vinç operatörleri gibi, yapacakları hataların diğer işçiler için de tehlike oluşturacağı işlerde çalışan kişilere özel önem gösterilmelidir.

Riski yüksek olan çalışmalarda, güvenli sistem ve metotlar geliştirilmelidir.

Denetimle görevli personel ve kilit personelin görev ve sorumlulukları iyi belirlenmelidir.

Çalışanlar tarafından bilinmesi gerekli sağlık ve güvenlik bilgileri iyi düzenlenmelidir.

Güvenlik konusunda bir kurul oluşturulmalıdır.

Taşeron veya alt işveren seçimi ve kontrolü iyi yapılmalıdır.

1.2 GÜVENLİK ORGANİZASYONU:

Yapı işyerlerinde güvenlik organizasyonu; İşyeri büyüklüğüne, işin kapasitesine, istihdam sistemine ve hazırlanan proje tarzına göre belirlenmelidir.

İşyerindeki sağlık ve güvenlik problemlerinin çözümü için istatistikler, kayıtlar tutulmalıdır.

Taşeron kullanılan işyerlerinde sözleşmeler, taşeron tarafından alınması ve yerine getirilmesi gerekli görev, sorumluluk ve güvenlik tedbirleri belirtilerek yapılmalıdır. Bu güvenlik tedbirleri, özel güvenlik araç ve gereçlerini sağlama ve kullanmayı, özel görevleri güvenli sürdürmeyi, denetleme ve aletlerin uygun kullanılması gibi konuları da kapsamalıdır.

Eğitim; yöneticiler, denetçiler ve işçileri de kapsayacak şekilde, tüm seviyelerde düzenlenmelidir. Taşeron ve taşeron işçilerinin de işyerinde uygulanan güvenlik yöntemine uygun olarak eğitilmesi gerekir.

Aynı zamanda, tehlikeli çalışma ve uygun olmayan malzeme konusunda, işyeri yönetimini çabucak bilgilendirecek bir sistem olmalıdır.

Sağlık ve güvenlik işleri, bu konuda yetkilendirilmiş belirli kişiler tarafından yürütülmelidir.

Bu işler, aşağıdaki konuları kapsamalıdır.

- Güvenlik işaretlerinin düzenlenmesi,
- Yol geçişleri ve yaya yolları, bariyer ve korkuluklar gibi inşaat veya onarım güvenliğinin sağlanması,
- İskele, merdiven, geçit ve platformların kontrolü,
- Sosyal tesislerin kontrol ve temizliği,
- Her çalışma grubuna, kendileri ile ilgili güvenlik planının iletilmesi,
- Acil durum ve tahliye planları,

1.2.1 GÜVENLİK SORUMLUSU:

Her büyüklükteki tüm inşaat şirketleri veya firmaları, sağlık ve güvenlik konusunda, işyeri büyüklüğüne ve işin özelliğine göre, tam yetkili ve sorumlu bir veya birkaç personel istihdam etmelidir. Bu kişi veya kişiler, direkt olarak şirketin veya firmanın yetkili müdürüne bağlı olmalıdır.

1.2.1 Güvenlik Sorumlusunun Görevleri

Yönetimden, taşeronlara ve işçilere iletilmesi gereken bilgilerin akışını organize etmek, İş güvenliği eğitimlerini organize etmek, yönetmek ve sonuçlarını değerlendirmek, Sağlık ve güvenlik konusunda gerekli tedbirleri önerebilmek için, meslek hastalıkları ve kaza nedenlerini araştırmak ve incelemek, Güvenlik kuruluna teknik danışmanlık yapmak, İşyeri ön planlama çalışmalarına katılmak. Bu çalışmaları yürütecek güvenlik sorumlusunun, konusunda yeterli eğitim ve tecrübeye sahip olması ve mesleki sağlık ve güvenlik görevlisi olarak tanınması gerekir.

1.2.2 Denetçiler

Yapı işyerlerinde;

İyi bir planlama ve organizasyon ile yetki ve sorumlulukları tam olarak, açık bir şekilde belirlenmiş denetçiler, iş güvenliği yönünden temel unsurlardır.

Denetçiler, ilk seviyede kontrol yapan kişilerdir. Bunlar formen, ekip başı veya ustabaşı olarak adlandırılabilir.

Denetçilerden; sorumlu oldukları bölgelerde, aşağıda belirtilen konularda yönetime destek olmaları istenir.

Çalışma şartları ve ekipmanların güvenli ve yapılan işe uygun olmasının sağlanması,

- İşyeri güvenliğinin düzenli kontrol ve denetimi,
- İşçilerin yapacakları işler konusunda eğitimi.
- İşyeri güvenlik önlemlerinin tam olarak alınmasının sağlanması,
- Uygun kaynak ve yetenekler kullanılarak ortaya çıkan problemlerin çözümü için en uygun yöntemin bulunması,
- Gerekli kişisel korunma araçlarının hazır olması ve kullanılmasının sağlanması,

Denetim ve Eğitim İşyerlerinin güvenli hale getirilmesi için, düzenli denetim ve gerekli olan araç ve gereçlerin sağlanması gerekir.

İşçilerin eğitimi de, onların çalışırken karşılaşılabilecekleri riskleri tanımasını ve bunların üstesinden gelmelerini mümkün kılar.

1.2.3 İşçiler:

İşçiler de, ahlaki ve aynı zamanda Yasal anlamda, kendi ve diğer işçilerin güvenliği konusunda azami ölçüde dikkat göstermek zorundadırlar.

İşçileri bu yönde motive etmenin çeşitli yolları vardır.

İş başlangıcında;

- Görev bölümü,

- Yetki ve sorumluluk verilmesi,
- Güvenlik problemleri konusunda karşılıklı konuşma ve tartışma.
- Çevrede, kendilerinin ve diğer işçilerin güvenliğini tehlikeye sokacak herhangi bir olumsuz durumun olup olmadığının kontrolü.

1- ÇEVRE GÜVENLİĞİ:

- Yapı alanının korunması,
- Uyarı levhaları,
- İşyeri düzeni,
- Aydınlatma,
- Yakından geçen enerji hattı,

2- KAZI ÇALIŞMALARI:

- Kazı alanının korunması,
- Kazı alanının kontrolü, (yeraltı tesisatları)
- Kazı kontrolü,
- Şev - iksa uygulamaları,
- Yer altı-kuyu çalışmaları, (su baskını, gaz vb.)
- Kazı malzemesi taşıma-depolama,

3- YAPI İSKELELERİ VE MERDİVENLER:

(Ahşap, çelik borulu, asma iskeleler)

- Montaj-demontaj,
- Kontrol,
- B.A. Kalıp çalışmaları,
- Merdivenler, (Sabit, taşınabilir)

4- YIKIM İŞLERİ:

- Denetim,
- Tesisat önlemleri, (Doğal gaz, hava gazı, elektrik, su v.b.)
- Güvenlik alanı-perde,
- Yıkımdan çıkan malzemenin taşınması,
- Tehlikeli kısımlar,
- Kişisel koruyucular.

5- SOSYAL TESİSLER - DESTEK BİRİMLER VE SAĞLIK KONTROLLERİ:

- Çalışanların sağlık kontrolleri,
(Genel, gaz, toz, gürültü, vibrasyon, portör)
- Sağlık ekipmanları, sağlık birimleri,
(İlk yardım odası, ilk yardım malzemesi, ulaşım aracı, yardımcı sağlık elamanı)
- Sosyal tesisler,
(İşçi koğuşları, yemekhane, duş, tuvalet, dinlenme yerleri)
- Destek birimler,
(Atölyeler, beton santralleri, prekast sahaları, taş ve kum ocakları vb.)

ATÖLYEDE İŞ GÜVENLİĞİ

Çalışma yerlerinde elde edilen tecrübelerle göre, kazaların büyük çoğunluğu insanların hatalarından ileri gelmektedir. Atölyedeki insan kaynaklı kazaları önlemek ve onlardan korunmak için aşağıdaki kişisel hususlara önem verilmelidir.

- İşe dinlenmiş olarak gelinmeli,
- Çevik ve idmanlı olmalı,
- İş başında dikkatli ve uyanık bulunmalı,
- Psikolojik olarak üzüntülü ve sinirli olmamalı,
- Çalışanlar her zaman birbirine yardıma hazır olmalı,
- İş başında, şaka, oyun ve sakıncalı hareketler yapılmamalıdır.

ATÖLYEDE TEMEL GÜVENLİK KURALLARI

Atölyede uyulması gereken temel güvenlik kuralları şunlardır:

1. Atölyelerin temiz ve düzenli olması gerekir.
2. Dikkatli ve usulüne uygun çalışma gerekir.
3. Uygun çalışmayan aletler operatörlerin zaman kaybını artırır.
4. Uygun giyinme ve vücudun korunması gerekir.
5. Temiz taşıma yolları daha iyi çalışma ortamı sağlar ve depolama alanlarına ulaşmayı kolaylaştırır.
6. Malzemelerin ve işçilerin düzgün hareketine izin verecek şekilde geçitleri ve koridorları engellerden uzak tutmak önemlidir.

ATÖLYEDE UYGUN ÇALIŞMA

Her tezgahın kendine özgü çalışma düzeni vardır. Burada çalışma yerlerinde uyulması gereken hususlar özetlenmiştir:

- Her türlü işlem öncesi çalışanın dikkatini toparlaması gerekir. Zira iş kazaları genelde dikkatsizlik veya dalgınlık sonucu olur. Çalışan daima uyanık ve tedbirli olmalı,
- Eğitim ve öğretimin sorumluluğunu taşıyan kişiden izin alınmadıkça herhangi bir tezgah çalıştırılmamalı,
- İş parçasının veya kalıbın emniyetli bağlanıp bağlanmadığı kontrol edilmeli,
- Kaldırıp bağlanması güç kalıplar gerekli yardım alınmadıkça kullanılmamalı,
- Bakım-onarıma alınmış tezgahların koruyucu kapakları çalışma öncesi yerlerine takılmalı,
- Çalışır durumdaki bir tezgahın bakım ve onarımı aynı anda yapılmamalı,
- Aynı tezgahta birden fazla kişi çalışırken tezgahın kontrolü bir kişi tarafından yapılmalı,
- Ara paydoslarında veya çalıştırılmamamsı gerektiği zamanlarda tezgahlar çalıştırılmamalı,
- Elektrik şalteri kapalı durumda bile olsa tezgah tamamıyla durmadıkça terk edilmemeli,
- Çalışır durumdaki tezgah, elle veya gövde ile durdurulmamalı,
- Herhangi bir yaralanma ve benzeri durumlarda yeterli bilgi ve tecrübe yoksa ilk yardım istenmeli,
- Takımlar tezgah üzerine rasgele bırakılmamalı ve malzemeler zamanında depoya kaldırılmalı,

- Her aletin alet tahtası üzerine şekli çizilmelidir. Bu düzenli bir alet edevat düzeni sağlar ve eğer bir alet kaybolursa kolayca farkına varılır.
- Çalışma düzenine uymayan davranışlarda bulunulmamalı, diğer çalışanlar rahatsız edilmemeli veya onların ilgisi dağıtılmamalıdır.

ATÖLYEDE GİYİM KUŞAM

Atölyede çalışanların giyim kuşam konusunda dikkatli olması gerekir:

- Çalışmaya başlamadan önce, vücuda uygun, kısa kollu veya kolları sıvanmış temiz iş elbisesi giymeli,
- Kravat takılmamalı, eğer varsa gömlek içerisine sokulmalı,
- Bol, yırtık ve saçaklı iş elbisesi giyilmemeli,
- İşin gereğine göre kişisel koruyucular kullanılmalı,
- Yüzük, saat, bilezik, kolye vb. eşyalar çalışmaya başlamadan önce mutlak suretle çıkartılmalıdır.

ELEKTRİKSİZ ALETLERDE İŞ GÜVENLİĞİ

Elektriksiz el aletleri, iş yerlerinde elektrikli alet ve makineler dışında el becerisine dayalı olarak kullanılan aletlerdir. Atölyelere kullanılan belli başlı el aletleri şunlardır:

- Kesici aletler: metal ve ağaç iş parçalarının kesilmesi işlemlerinde kullanılan aletlerdir (testereler: demir ve ağaç testereleri; makaslar: el, kol ve kollu tezgah makasları; keskiler: düz, tırnak, yan, saplı ve kaynak keskileri; bıçkılar, baltalar vb.)
- Vurma aletleri: iş parçalarının imalatı veya tamiratı sırasında darbe işlemini yapan saplı aletlerdir (balyozlar, çekiçler)
- Sıkıştırma aletleri: iş parçalarının işlenmesi, birleştirilmesi, bükülmesi gibi işlemlerde sıkıştırma görevini yapan aletlerdir (mengeneler, işkenceler vb.)
- Ölçme, kontrol ve markalama aletleri vb.

EĞE İLE ÇALIŞMA

- Eğelemede titreşim olmaması için iş parçası mengeneye bağlanmalı,
- Ege sağ el ile tutulur (bu elin dört parmağı alttan, başparmağı da üstten olmak üzere ege sapı kuvvetlice tutulduktan sonra eğenin dişli kısmı iki el yardımıyla sürtülür),
- Egelemede, kolların çabuk yorulmaması için vücudun hareketi kolların ritmine uydurulur,
- Daima saplı ege kullanılır,
- Egelemede ellerin mengene ağızlarına çarpymasına dikkat edilir,
- Ege talaşları üfleyerek değil, fırça ile temizlenir,
- Ege mengenede bağlı olan işin üzerinde bırakılmaz,
- Eğeler (sertleştirilmiş metalden yapıldığı için) çok kırılgandır. Çarpıldığında kırılarak kopan parça bir kazaya sebep olabilir.

EL TESTERESİ İLE ÇALIŞMA

- Testere ileri sürerken iş parçasına bastırılır, geri çekerken serbest bırakılır, zorlama yapılmaz (testereyi hızlı sürmek sadece lamanın körlemesine yol açar),

- Elle kesmede uygun hız dakikada 40-50 gidiş-geliştir,
- Testere laması eğilmeye ve bükülmeye fazla dayanıklı değildir. Bu yükler altında aniden kırılarak eli yaralayabilir.
- İş parçasının kesilmesi sona ererken aniden koparak elin yaralanmaması için, sona doğru uygulanan baskı azaltılmalıdır.

ÇEKİÇ İLE ÇALIŞMA

- Çekiç kullanırken eller yağlı veya terli olmamalıdır,
- Kullanım öncesi, sapın gevşek veya kırık olup olmadığı kontrol edilir,
- Kullanımda çekiç sapını çekice yakın tutma doğru değildir,
- Sert bir çekiçle, sertleştirilmiş parçaların ince kenarları çekiçlenmez (iş parçası veya çekiçten kopan parçalar göze kaçabilir).

KESKİ İLE ÇALIŞMA

- Keski kullanılmadan önce keskinliği kontrol edilir, gerekirse bilenir
- Keski kullanırken güvenlik gözlüğü takılmalıdır
- Keski sertleştirilmiş çelik parçalar üzerinde kullanılmamalıdır,
- Çekiç ile keski kullanırken, keskinin başında çapak bırakılmaz,
- Talaş bir kimseye doğru fırlayacak yönde çıkarılmaz.

MARKALAMA ALETLERİ İLE ÇALIŞMA

- Pergel gibi sivri uçlu aletler cepte taşınmaz
- Keskin olan aletlerin kullanılması, kör olanlara oranla daha emniyetlidir.